

Beleidsregels

Woongebied Valkenhorst

4. Beleidsregel 'Duurzaamheid'

4.1. Inleiding

De gemeente Katwijk wil het Woongebied Valkenhorst ontwikkelen tot een wijk die toonaangevend is op het gebied van duurzaamheid. In het Woongebied Valkenhorst moet sprake zijn van een ontwikkeling richting duurzaam werken, wonen en leven in een hoogwaardige en groene leefomgeving. Concreet betekent dit dat er gestreefd wordt naar:

- Een duurzame woonwijk met 5.600 woningen, met ruimte voor recreatie en natuurbeleving.
- Een wijk die in zijn geheel minimaal energieneutraal zal zijn.
- Elektriciteit die in en vlakbij het gebied duurzaam wordt opgewekt.
- Woningen en andere gebouwen die geen gasaansluiting meer krijgen.
- Verwarming en koeling door middel van (bij voorkeur collectieve) warmte-koudeopslag.
- Een wijk waarin het gebruik van materialen en grondstoffen zoveel mogelijk circulair is.
- Een wijk waar maatregelen in het kader van klimaatadaptatie zijn doorgevoerd, zodat de kans op wateroverlast, hittestress en/of droogte wordt geminimaliseerd.
- Een wijk waarin zichtbaar gedacht is aan biodiversiteit en ecologische structurelementen (verbindingen).

Het Woongebied Valkenhorst wordt gedurende een periode van circa 20 jaar ontwikkeld. Het is goed mogelijk dat de door de gemeente en het Rijk gestelde eisen met betrekking tot duurzaamheid voor het einde van de ontwikkeling van het Woongebied Valkenhorst al aangescherpt zijn. Deze beleidsregel kan daarom in de loop van de tijd worden herijkt en uitgebreid, waarmee wordt voorzien in de gewenste flexibiliteit.

Omdat het Woongebied Valkenhorst de overgang vormt tussen een bijzonder duingebied en de oude kern Valkenburg zijn in deze beleidsregel ook uitgangspunten voor natuurinclusief bouwen geformuleerd. Het doel van dergelijk bouwen is om de ecologische waarden zoals die nu in het plangebied aanwezig zijn te behouden en te versterken.

De basis voor de beleidsregel duurzaamheid ligt in de Omgevingsvisie Katwijk en in de Duurzaamheidsagenda. De gemeente onderschrijft daarin de ambities uit de klimaatakkoorden en de landelijke richtlijnen en programma's en conformeert het eigen beleid daaraan. Drie doelstellingen van het gemeentelijk beleid zijn daarbij met name van belang:

1. Energieneutraal en klimaatbestending Katwijk in 2050.
2. Duurzame en veilige mobiliteit.
3. Benutten van Katwijkse historische en landschappelijke kwaliteiten en erfgoed.

De navolgende alinea's lichten deze doelstellingen toe. In deze toelichtingen zijn de uitgangspunten voor de voorwaarden zoals geformuleerd in paragraaf 4.2 opgenomen.

Energieneutraal, klimaatbestendig en circulair Katwijk in 2050

Deze doelstellingen vallen uiteen in specifieke doelen en ambities op het gebied van energieneutraliteit en klimaatbestendigheid en circulariteit. Deze doelen en ambities worden als volgt concreet:

Energieneutraal:

De ambitie is om 'Valkenhorst' te ontwikkelen tot een energieneutrale wijk. Uitgangspunt daarbij is dat het (toekomstig) energieverbruik binnen het plangebied volledig wordt gedekt door energie die uit duurzame energiebronnen of restbronnen die binnen het gebied of in de directe nabijheid ervan wordt opgewekt. Dit met uitzondering van de energie ten behoeve van mobiliteit. Gebouwen zijn gasloos en energiezuinig. Verwarming en koeling gebeurt door toepassing van duurzame bronnen. Door middel van monitoring wordt bewustwording van het energiegebruik in zowel de bouw- als gebruiksfase bewerkstelligd. Het Woongebied Valkenhorst moet door efficiënte energiebesparing, eigen opwekking, benutting van beschikbare bronnen en opslag van energie een zo hoog mogelijk energierendement krijgen, met zo laag mogelijke kosten voor de bewoner. Lokaal opgewekte energie wordt zoveel mogelijk in het plangebied benut. Dit geldt niet alleen voor de eindsituatie voor het gehele gebied, maar ook voor elke deelontwikkeling afzonderlijk.

Voor de opwek direct gekoppeld aan de gebouwen en woningen is het minimale uitgangspunt de energiebehoefte voor de gebouwen en woningen minus de hulpenergie voor warmtevoorziening (met

uitzondering van een bronnet en/of individuele warmte/koude systemen). De hulpenenergie voor de warmtevoorziening, voor koeling en de openbare ruimte wordt bij voorkeur opgewekt via windturbines of andere bronnen in of in de directe omgeving van het plangebied. Bij de planvorming is de totale energiebehoefte van de nieuwe wijk berekend. Eveneens is bepaald hoeveel energie in het in het plangebied opgewekt kan worden. Hiermee is beoogd de omvang van de energiestromen en het totale energiegebruik in relatie tot het – verbruik te bepalen.

De realisatie van een warmtenet in het 'Woongebied Valkenhorst' is mogelijk als voldaan wordt aan de eisen uit deze beleidsregel en het beleid waar in deze beleidsregel naar verwezen wordt. Voor de warmte- en koudevoorziening voor de wijk geldt ook een afzonderlijk (toekomstig) Warmteplan.

Klimaatbestendig: De gemeente Katwijk is medeondertekenaar van het convenant Bouw Adaptief. De inrichting van het gebied en de gebouwen en woningen is klimaatadaptief. Concreet wil dit zeggen dat het overtollige hemelwater bij een extreme maatgevende bui niet tot wateroverlast mag leiden en waterschade aan panden en wateroverlast voor bewoners wordt voorkomen. Het verwerken van hemelwater volgt de trits vasthouden, bergen, afvoeren. Daarmee krijgt het water in de ondergrond, riolering, watergangen of andere buffers een dusdanige verblijftijd dat de kans op droogte wordt beperkt. Goed voorraadbeheer van (grond)water is de basis om de leefomgeving in Valkenhorst na inrichting klimaatbestendig te houden. Het gaat daarbij om het afstemmen van vraag- en aanbod van water in droge en natte perioden (circulair waterbeheer). Klimaatbestendig maken betekent ook dat de openbare ruimte zo ingericht wordt dat hittestress zoveel mogelijk voorkomen wordt. Aanvullend wordt ingezet op de ontwikkeling van aaneengesloten groenstructuren die gezamenlijk een robuust ecosysteem vormen.

Circulair: De gemeente Katwijk volgt het rijksbeleid op het gebied van circulariteit, met als doel om in 2050 100% circulair te zijn. De inzet bij nieuwe ontwikkelingen is om al zoveel mogelijk circulair te zijn. Het principe wordt daarbij gebruikt om grondstoffen die het gebied in komen zoveel mogelijk in het gebied te houden of als hoogwaardige en her te gebruiken grondstof zo dicht mogelijk bij het gebied aan te wenden. Circulariteit betekent ook dat bij de uitwerking van het gebied voor zowel de openbare ruimte als de gebouwen aandacht moet zijn voor de mate van milieubelasting van materialen en de wijze waarop materialen worden gefabriceerd en bevestigd. Tevens is een overweging dat gebouwen en het gebied zodanig worden gebouwd en ingericht dat het in de toekomst veranderen van functies eenvoudig uitvoerbaar is. We hanteren daarbij ook het principe dat het plangebied en de gebouwen een voorraadschuur kunnen zijn voor toekomstige ontwikkelingen en dat de materialen dus eenvoudig geoogst kunnen worden. Onder circulariteit valt ook het zuinig gebruik van schoon drinkwater en de beperking van (huishoudelijk) afvalwater en de wijze waarop dit wordt gezuiverd en zo mogelijk wordt hergebruikt (nieuwe sanitatie). Ook richt circulariteit zich op de wijze waarop in de wijk met afvalstoffen wordt omgegaan. Naast het grondstoffenbeleid van de gemeente wordt daarbij ook verwezen naar de notitie 'Circulair Valkenhorst' als inspiratiedocument.

Duurzame en veilige mobiliteit

Wandel- en fietsnetwerk en (hoogwaardig) openbaar vervoer krijgen prioriteit. Woonwijken worden autoluw ingericht. De directe omgeving is te bereiken via aantrekkelijke, autoluwe wandel- en fietsroutes en met het hoogwaardig openbaar vervoer. Inzet van nieuwe duurzame alternatieven, waaronder elektrisch autorijden en fietsen wordt aangemoedigd door het verder ontwikkelen van laadinfrastructuur. Elektrisch vervoer (fiets, auto en ov) wordt gefaciliteerd. Op termijn is het beleid gericht op een innovatieve openbaarvervoerverbinding (een railverbinding) te realiseren teneinde een aansluiting te maken op het landelijk spoorwegennetwerk. Er wordt tevens ruimte gemaakt voor initiatieven op het gebied van deelmobiliteit als duurzaam alternatief voor het particulier autobezit. Inwoners en bezoekers krijgen een volwaardig alternatief voor de auto.

Benutten van Katwijkse historische en landschappelijke kwaliteiten en erfgoed

Duurzaamheid is meer dan energiebesparing en bestaat ook uit het behouden en ontwikkelen van biodiversiteit. . Natuurinclusief bouwen houdt rekening met bestaande en toekomstige ecologische waarden in een (stedelijk) gebied. Voor de ontwikkeling van het Woongebied Valkenhorst zijn daarom ook doelstellingen op het gebied natuurinclusief bouwen geformuleerd. Dit om de wijk zo duurzaam mogelijk te maken en te laten fungeren als overgangs- en verbindingzone tussen het bijzondere duingebied en de bestaande kern Valkenburg en het behoud of ontwikkelen van soorten (flora en fauna). Dit kan door inrichting van de (hoofd)structuur, maar ook met voorzieningen aan en in gebouwen. De ontwikkeling van het Woongebied

Valkenhorst biedt kansen om dit natuurinclusief bouwen toe te passen, zodat de ecologische waarden in en rondom het plangebied versterkt kunnen worden.

De gemeente Katwijk past het instrumentarium van GPR toe als het gaat om de beoordeling van de duurzaamheidsprestaties van activiteiten, zowel voor het ontwerp als het proces tot realisatie. Zowel voor bouw (GPR-Gebouw) als voor de gebiedsontwikkeling (GPR-Gebied). Er geldt een minimum prestatie-eis, maar een hogere ambitie. Voor GPR-Gebouw worden daarbij de volgende scores als realistisch gezien:

o Energie	9 of zelfs 10 (NOM)
o Milieu	7
o Gezondheid	8
o Gebruikskwaliteit	8
o Toekomstwaarde	8

4.2. Inhoud van deze beleidsregel

In de regels van het Chw-bestemmingsplan "Woongebied Valkenhorst" is in artikelen 4, 5, 7, 8, 9, 10 en 11 bepaald dat er sprake moet zijn van een 'duurzame ontwikkeling'. Deze beleidsregel bepaalt wat onder duurzame ontwikkeling verstaan wordt. Van een dergelijke ontwikkeling is sprake als voldaan wordt aan het bepaalde in deze beleidsregel, uitsluitend voor zover de inhoud van deze beleidsregel betrekking heeft op de aanvraag van een omgevingsvergunning. Bij de aanvraag van een omgevingsvergunning voor de (gedeeltelijke) ontwikkeling van het Woongebied Valkenhorst moet aangetoond worden hoe aan de navolgende eisen voldaan wordt. Hierbij wordt benadrukt dat duurzaamheidsmaatregelen die nu modern, in de tijd achterhaald kunnen zijn.

4.2.1. Algemeen

Er is sprake van een duurzame ontwikkeling als door toepassing van de instrumenten GPR-Gebouw en GPR-Gebied of een vergelijkbare methodiek wordt aangetoond, dat:

- vergunningaanvragen voor bouwen en inrichten vergezeld gaan van en voldoen aan de toetsbare indieningsvereisten, conform bijlage 1.
- op gebouwniveau op alle aspecten van GPR-Gebouw ten minste een score van 7 wordt bereikt (N.B. de ambities liggen hoger) en
- op gebiedsniveau op alle aspecten van GPR-Gebied ten minste voldoende wordt gescoord (N.B. de ambities liggen hoger)

4.2.2. Energie

Op het gebied van energie is sprake van duurzame ontwikkeling als voldaan wordt aan de volgende eisen:

- nieuwe gebouwen en woningen voldoen minimaal aan de BENG-eisen;
- nieuwe gebouwen en woningen zijn volledig (aard)gasloos;
- nieuwe gebouwen en woningen scoren op het aspect energie van GPR-gebouw een 7,5 of hoger (N.B. de ambitie ligt hoger);
- energieopwekking (inclusief warmtevoorziening en koeling) gebeurt met behulp van duurzame bronnen, waarbij energieneutraliteit (opwek is tenminste gelijk aan verbruik) het uitgangspunt is, met dien verstande dat:
 - dit geldt voor het totale plangebied, maar ook voor de te ontwikkelen deelgebieden;
 - energieneutraliteit betekent dat op jaarbasis het energieverbruik in het plangebied, exclusief mobiliteit, gelijk is aan de energieopwekking in het plangebied de directe omgeving van het plangebied, met dien verstande dat het energieverbruik bestaat uit het gebouwgebonden energieverbruik en het gebruikgebonden energieverbruik alsmede uit het energieverbruik van de openbare voorzieningen en de hoofdstructuur in het openbaar gebied.
- van het bepaalde onder d kan na akkoord van het bevoegd gezag worden afgeweken als is aangetoond dat energieneutraliteit op het niveau van het totale plangebied of het niveau van het deelgebied niet haalbaar is;
- toepassing van warmte- en koude-opslag ten behoeve van warmte- en koudevoorziening moet voldoen aan het bodemenergieplan en het bodeminterferentieplan;
- Bij het aanbrengen van een warmtenet nabij drinkwaterleidingen moet voorkomen worden dat opwarming van het drinkwater optreedt.

- h. bij het plaatsen van windturbines nabij gasleidingen moet voldaan worden aan het beleid van Gasunie transport services zoals vervat in 'Het beleid van Gasunie transport services inzake het veilig plaatsen van windturbines bij haar gasinfrastructuur' van 31 juli 2015 of een opvolger van dat beleid die geldt op het moment van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het realiseren van een of meer windturbines;
- i. bij het realiseren van zonneparken nabij gasleidingen moet voldaan worden aan de uitgangspunten zoals Gasunie transport services die hanteert in het document 'Uitgangspunten ter voorkomen van beïnvloeding van gasleidingen door nabijgelegen zonneparken (06/01/2020 versie 4)' van 6 januari 2020 of een opvolger van dat beleid die geldt op het moment van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het realiseren van een zonnepark.

4.2.3. Mobiliteit

Op het gebied van mobiliteit is sprake van duurzame ontwikkeling als voldaan wordt aan de volgende eisen:

- a. bij het ontwerpen en inrichten van de openbare ruimte zijn de doelstellingen van de 'Katwijkse Agenda Mobiliteit' als uitgangspunt aantoonbaar gehanteerd (met name prioriteit aan fietsers, voetgangers en openbaar vervoer);
- b. er zijn in openbare ruimte laadvoorzieningen voor elektrische voertuigen die voldoen aan de 'Beleidsregels voor oplaadinfrastructuur elektrische voertuigen in de openbare ruimte van Katwijk'.

4.2.4. Klimaatadaptatie

Op het gebied van klimaatadaptatie is sprake van duurzame ontwikkeling als voldaan wordt aan de volgende eisen:

- a. zowel voor het particulier eigendom als de openbare ruimte zijn maatregelen getroffen, zodat voldaan wordt aan het streefbeeld zoals opgenomen in tabel 4.1;
- b. indien van het streefbeeld van tabel 4.1 wordt afgeweken is gemotiveerd hoe er invulling wordt gegeven aan een vergelijkbare of betere klimaatadaptatie in plan en ontwikkeling;
- c. door middel van onderzoek en modelvorming is aangetoond dat wordt voldaan aan de ontwateringseisen en negatieve effecten op de omgeving worden voorkomen;
- d. een rioleringsplan is opgesteld, dat door de gemeente is goedgekeurd;
- e. de aansluiting op de riolering conform de 'Aansluitverordening Katwijk' is uitgevoerd.

Ter inspiratie over de mogelijke maatregelen wordt verwezen naar de informatie van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (www.ruimtelijkeadaptatie.nl) en het Convenant Klimaatadaptief Bouwen (www.bouwadaptief.nl).

Tabel 4.1 Eisen waterbeheer Woongebied Valkenhorst

Wateroverlast	
Hinder bij nat weer	
Particulier	Openbaar
Minimaal 50% van onbebouwd oppervlak is begroeid.	Bij Bui10 mag er geen water op straat voorkomen.
Streefwaarde waterberging: 40 mm/dakoppervlak.	Streefwaarde waterberging: 40 mm/openbaar verhard oppervlak.
Bergingsvoorzieningen moeten binnen 48 uur leeg zijn.	Bergingsvoorzieningen moeten binnen 48 uur leeg zijn.
De lediging vindt geleidelijk plaats, met circa 0.6l/uur/m ² ofwel: 14 mm/24 uur).	De lediging vindt geleidelijk plaats, met circa 0.6l/uur/m ² ofwel: 14 mm/24 uur).
Schade bij extreem nat weer	
Particulier	Openbaar
Hemelwater wordt bovengronds aangeboden.	Er is een bovengrondse escape naar oppervlaktewater.
Vloerpeil ligt tenminste 20 cm boven straatpeil.	Bij extreme neerslag mag er maximaal 10 cm water op straat voorkomen.
	Na extreme neerslag mag er maximaal 60 minuten water op straat voorkomen.

Lange periode nat	
Particulier	Openbaar
Geen grondwaterbemaling.	De gewenste ontwateringsdiepte onder de wegconstructie bedraagt 0,75 m. Alleen gedurende korte tijd mag deze worden overschreden.
Droogte	
Lange periode droogte	
Particulier	Openbaar
	Op openbaar terrein mag de grondwaterstand niet verder dalen dan 0,2 m onder oppervlaktewaterpeil.
Hitte	
Geen specifieke waarden, voldoende maatregelen ter voorkoming van hittestress door bewuste omgang met: - windrichting i.r.t. bebouwing, ventilatie - kleurstelling, albedo - verdamping, groen, vegetatiekeuze - verdamping, spreiding oppervlaktewater - schaduw, groen en bebouwing - groene daken	

4.2.5. Circulariteit

Op het gebied van circulariteit is sprake van duurzame ontwikkeling als voldaan wordt aan de volgende eisen:

- a. de toepassing van bouwmaterialen en grondstoffen voldoet aan de landelijke Kaderrichtlijnen op dit gebied;
- b. bij de bouw van nieuwe woningen en gebouwen wordt voldaan aan het 'Duurzaam Bouwenbeleid' van de gemeente Katwijk;
- c. een score van GPR-gebouw 7 of hoger wordt bereikt op de aspecten die betrekking hebben op circulariteit, waarbij voorkeur bestaat om gebouwen en woningen zo uit te voeren dat:
 1. de toegepaste materialen en producten zoveel mogelijk aantoonbaar losmaakbaar zijn en in de toekomst kunnen worden geoogst en voor recycling geschikt zijn of voor hergebruik geschikt kunnen worden gemaakt;
 2. een materialenpaspoort uitgewerkt is;
 3. de gebouwen adaptief zijn en op eenvoudige wijze voor een andere functie aangepast kunnen worden;
 4. woningen eenvoudig kunnen worden uitgebreid en daardoor levensloopbestendig zijn.
- d. bij de bouw van nieuwe gebouwen en woningen en aanleg van infrastructuur en voorzieningen voor zover mogelijk gebruik wordt gemaakt van bestaande bouwmaterialen uit de directe omgeving;
- e. bij toepassing van hout alleen FSC-gekeurd hout of gelijkwaardig wordt gebruikt;
- f. er geen gebruik wordt gemaakt van uitlopende materialen;
- g. de inzamelingsinfrastructuur voor huishoudelijk afval (opstelplaatsen containers, ondergrondse containers, breng- en milieuparkjes, bereikbaarheid en afstand tot de woning) is in overeenstemming met het 'Grondstoffenbeleid' van de gemeente Katwijk, e.e.a. ter nadere toetsing door de gemeente;
- h. de sanitatie (inzameling, transport en verwerking van (huishoudelijk) afvalwater) voldoet aan het 'Integraal Afvalwaterketenplan Bollenstreek (iAWKp)' en de 'Aansluitverordening Riolerings Katwijk';
- i. onderzocht is hoe wordt bijgedragen aan besparing van drinkwater en vermindering van afvalwater en de toepassing van maatregelen toetsbaar is afgewogen.

4.2.6. Natuurinclusief bouwen

Op het gebied van natuurinclusief bouwen is sprake van duurzame ontwikkeling als voldaan wordt aan de volgende eisen:

- a. onderzocht is waar en hoe natuurinclusief bouwen in plan of ontwikkeling dan wel de openbare ruimte kan worden toegepast;

- b. de uitwerking van de gebieden in het plangebied zodanig heeft plaatsgevonden dat binnen de wijk een netwerk van groene ecologische verbindingen door de wijk heen naar de omgeving ontstaat. Dit strekt zich ook uit tot de openbare ruimte en richt zich op het aanleggen van groene verbindingen in de wijk die de natuur rond de woning verbinden met omliggende groene gebieden en aansluiten op de groene ontwikkeling van de omgeving van het plangebied;
- c. deze ecologische verbindingen bij voorkeur opgebouwd zijn uit verschillende lagen, bomenstructuur, struweel en kruidenrijk grasland;
- d. de plannen voor de uitwerking van buurten en hun openbare ruimte in het plangebied voorzien in de realisatie van (een deel) van dit netwerk.

Voorbeelden van natuurinclusief bouwen zijn te vinden op deze website:

<https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/gebouwen/technieken-beheer-en-innovatie/natuurinclusief-bouwen>.

4.2.7. Hardheidsclausule

Waar er in deze beleidsregels expliciete maatregelen voorgeschreven zijn, is het mogelijk om in afwijking van de voorgeschreven maatregelen gelijkwaardige maatregelen te nemen mits deze de duurzaamheid van het Woongebied Valkenhorst verder verbeteren.

4.3. Wijziging van deze beleidsregel

De gemeente Katwijk mag deze beleidsregel 'Duurzaamheid' aanpassen gedurende de planperiode van het Chw-bestemmingsplan "Woongebied Valkenhorst", zonder hiervoor het Chw-bestemmingsplan zelf te herzien of te wijzigen. Het vaststellen van deze beleidsregel is een bevoegdheid van de gemeenteraad van de gemeente Katwijk. Het wijzigen van de beleidsregel is een bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Katwijk. In hoofdstuk 3 van de regels van het Chw-bestemmingsplan "Woongebied Valkenhorst" zijn de procedurele bepalingen voor het wijzigen van beleidsregels opgenomen.